

Systeemisyyys (2) eli systeeminen inhimillisyys ja sen puute

Esa Saarinen
Luova ajattelu, filosofinen
elämänasenne ja systeemiäly
Teknillinen korkeakoulu
1.3.2006

Ajankohtaista

- Ylimääräinen megaluento keskiviikkona 19.4. klo 15-18
- Tulenkantajat-seminaarin matka-apurahojen (800-500 e) haku torstaihin 9.3. mennessä
- Seminaarin teemat ovat:
 1. Oman vaikuttavuuspersoonan kehittäminen
 2. Ihmisten sisäiset voimavarat
 3. Tunnetaidot, esiintymisvoima ja vuorovaikutuskyvyt
 4. Ajattelun luovuus, laajuus, herkkäliikkeys ja räjähdysoima
 5. Systeemiäly
 6. Tulevaisuus tietoyhteiskunnassa
 7. Yritteliäs ja yhteistyöhakuinen elämänasenne
 8. Moderni johtajuus ja vaikuttavuuden henkiset ulottuvuudet.
- Lisätietoja kurssin kotisivuilta

Luova ajattelu, filosofinen elämänasenne ja systeemiäly

- Pyrimme lisäämään ymmärrystämme ja avaamaan, moniulotteistamaan ja rikastamaan ajatteluamme
- Viisaushakuinen, pohtiva elämänasenne suhteessa omaan elämään ja sen metateoriaan
- Systeemiäly: kyky toimia älykkäästi monimutkaisissa muuttuvissa, tilannesidonnaisissa inhimillisissä systeemeissä.

Elämä on elämää systeemeissä

- joita emme näe
- jotka koskettavat meitä
- jotka muovaavat meitä
- jotka ohjaavat meitä
- jotka muuttuvat osaksi meitä tapoina, käytäntöinä, ajattelutapoina
- jotka vaikuttavat meissä
- jotka vaikuttavat meidän kauttamme
- jotka eivät koskaan täysin määrää, mitä tapahtuu

Oshry: Leading Systems

- “We humans are system creatures... In this systemic existence of ours we are never wholly independent”
- “Freedom in systems is the ability to seize the opportunity of the moment, without being constrained by our role, our history, the expectations of others, or the pull of systemic conditions.”
- Such freedom is not freedom *from* systems. ... Yet we are free *in* the system when we step out of the flow and seize the opportunity.” (Barry Oshry, Leading Systems, Berrett-Koehler, 1999, p. 48-9. Parhaimpia intuitiivisia johdantoja systeemiseen elämään, erit. luvut 1-5 ja loppuyhteen veto)

**Sokrates systeemiajattelijana, vinkki 2:
Älä eristä ajatteluasi elämästäsi eli sen
systeemeistä**

Älä lopeta (kriittistä, punnitsevaa,
paneutuvaa, itseäänhaastavaa, innovatiivista,
kliseisiin tyytymätöntä) ajattelua siinä
vaiheessa, kun eksperttiroolin ulkopuolinen
elämäsi käynnistyy

Sokrateen arjen (meta)filosofia

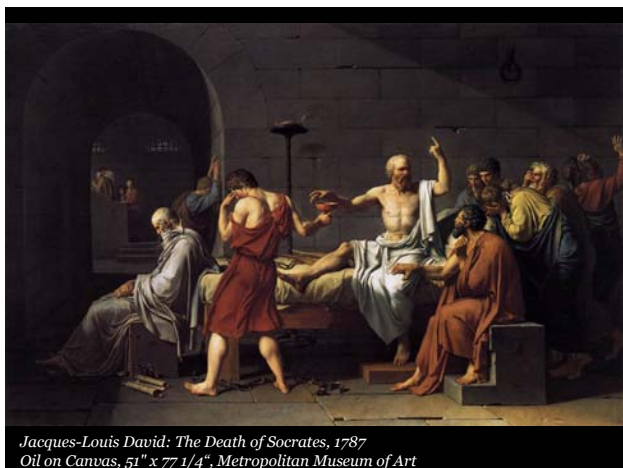
”Näin Sokrates on samanaikaisesti
maailmassa ja sen ulkopuolella. Hän ylittää
sekä ihmiset että asiat moraalisisilla
vaatimuksillaan ... ja kuitenkin hän on
syvällä ihmisten ja asioiden keskellä, koska
ainoa todellinen filosofia sijaitsee
arkipäivässä. Läpi antiikin Sokrates oli
ihannefilosofin malli, jonka filosofinen työ
ei ole mikään muu kuin hänen elämänsä ja
kuolemansa. Kuten Plutarkhos kirjoitti
toisen vuosisadan alussa: »

Sokrateen arjen (meta)filosofia

– Most people imagine that philosophy consists in
delivering discourses from the heights of a chair, and in
giving classes based on texts. But what these people
utterly miss is the uninterrupted philosophy which we
see being practiced every day in a way which is perfectly
equal to itself ... Socrates did not set up grandstands for
his audiences and did not sit upon a professional chair;
he had no fixed timetable for talking or walking with his
friends. Rather, he did philosophy sometimes by joking
with them, or by drinking or going to war or to the
market with them, and finally by going to prison and
drinking poison. **He was the first to show that all
times and in every place, in everything that
happens to us, daily life gives us the
opportunity to do philosophy.**” (Pierre Hadot:
What is Ancient Philosophy?, jakson ”The Figure of
Socrates” lopetus, painotus ES.)

Sokrates megaesimerkkinä

- Sokrates on toimivassa todellisuudessa, systeemien keskellä ajatteleva ihminen
- joka ei teoretisoi teorian vuoksi
- vaan elääkseen itse parempaa, viisaampaa, hyveellisempää elämää niissä systeemeissä jotka vallitsevat
- ja haastaakseen toisia menettelemään samoin

Jacques-Louis David: *The Death of Socrates*, 1787
Oil on Canvas, 51" x 77 1/4", Metropolitan Museum of Art

Missä systeemiäly kohtaa (elämän)filosofian

- Henkilökohtaista asennetta ei siirretä syrjään (systeemisyys omassa elämässäni; sengeläinen Personal Mastery kohtaa Systeemiajattelun ja haastaa vallitsevat Mentaalimallit, yhteisölliset ja myös omat)
- Järjen käyttöä ei rajata mallinnoksiin tai ekspertuaalisen erityiskentän sisään tai subjekti-objekti -erottelulla jonkin ulkopuolisen jäsentämiseen, analysointiin ja hallitsemiseen
- Järjen käyttö ei ole (pelkkää) rationalisointia
- Järjen käyttöön liittyy (a) moraalinen (b) tilannesidonnainen ja (c) muutoksen hyväksyvä komponentti
- ...ja myös (d) tunneellisuus, koska (a)-(d) ovat osa inhimillistä systeemielämää

Vastavoimaksi nousevat platonismin ajatusmallit

- Platonismi länsimaisen rationalismin ja rationalistisen idealismin megatrendinä
- Platonismi on järkiuskua ideoitten (periaatteiden, muotojen) hyväksi, perustuen Platonin kirjoituksiin niitä yksinkertaistaen
- Yksinkertaistuksen ydin: kahden maailman oppi
 - tosioleva-näennäinen
 - muuttumaton, muuttuvainen
 - tieto-luulo
 - järki-havainto

Kirjavinkki

- Esa Saarinen: Länsimaisen filosofia huipulta huipulle, WSOY 1984, uusia painoksia, Platon-luku
- Holger Thesleff & Juha Sihvola: Antiikin filosofia ja aatemaailma, WSOY 1994
- Holger Thesleff: Platon, Otava 1989
- Platon: Faidon, Teokset 3, Otava 1979, uusia painoksia

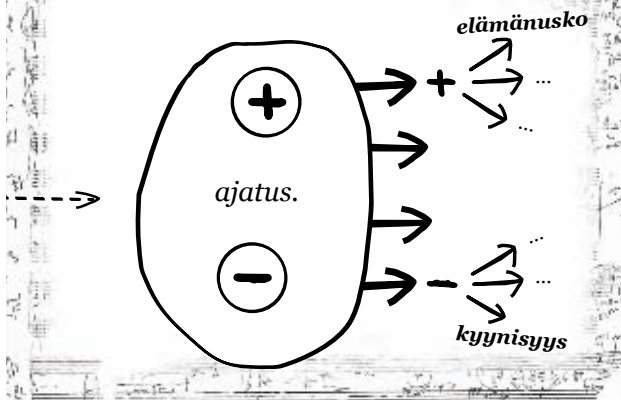
Jälkiplatonistinen nykyhenkilö

- Uskoo tietoon, suhtautuen aisteihin ja tunteuksiin ja niiden välittämään tuntemustietoon epäluuloisesti tai vähättelevästi
- Uskoo tietoon varsinkin jollain erityisalueella, jota koskien hänellä on asiantuntijatietoa, vähitellen alkaen uskoa että tämän tietämysalueen ontologia tyhjentää koko maailman (Platon: varsinaisesti vain ideamaailma on olemassa)
- Uskoo että systeemejä, sikäli kuin ne ovat relevantteja, voidaan tarkastella ulkoa käsin muotoina, joita tulee hahmottaa, jäsentää, eritellä ja mallintaa (eli saattaa joksikin pysyväksi ja hallittavaksi vs. muutoksessa mukana eläminen samalla kun se avautuu joltain osin ehkä ällistyttävänä)
- Hyväksyy itselleen tietämysalueensa ulkopuolella mielipideläpäsäilyn löysäilysystemin
- Ei ota oman elämänsä reaalaisia elämänsysteemejä älyllisesti erityisen vakavasti

Kavennetun rationaali-elämän systeemi

- Kutista filosofia (ajattelu) ratkaistavissa olevia reaalikysymyksiä koskevaksi rationaali-tarkasteluksi
- Kohdista ajattelu johonkin idealisoituun kohdemaailmaan
- Käynnistä platonismi (rationaalinen idealismi) itsessäsi
- Selitä itsellesi, että arkielämää, subjektiivista tunnemaailmaasi, sisäistä todellisuuttasi ”oikeastaan ei ole”, tai sen merkitys on vain marginaalinen

Sisäisen maailman ihme

Sisäisen maailman ihme

- Liikuttuminen liiketilana sisäisessä maailmassa
- Kosketetuksi tuleminen: jokin käynnistyy sisällä
- Vaikuttuminen: vaikutusaalto sisältä käsin jonkin ajatuksen käynnistäessä jatkovaikutukset
- Sisäinen systeemi siirtyy uuteen tilaan
- Rationaalisella, kontrolloivalla otteella vain pieneltä osin hallittavissa - silti *avattavissa ja suljettavissa* melko isoltakin osin rationaalisin metodein

ES sisäisen maailman filosofia

- ES luentopyrkimyksen ydin: antaa sanastoa ja jäsentää sisäisen maailman ihmeekenttää, vahvistaen osallistujan kykyä ja halua lähestyä oman sisäisen ihmeensä alkulähteitä elämänfilosofisesti relevantilla tavalla
- Usko että systeeminä jokaisen sisäinen maailma voisi toimia valtavasti nykyistä paremmin - ja että tämä muutos voi käynnistyä pienestäkin liikahtuksesta epälineaaraisesti ja odottamatta
- Sisäiseen liikkeeseen tähdättäessä emootiot ovat avaintekijä
- Sisäisen liikkeen mahdollisuutta rikastettaessa tiedostava uteliaisuus avaintekijä

Sisäisen maailman emergentit mahdollisuudet

- Uuden olomuodon synty (jäätä vedeksi)
 - Olomuodon muutos
 - Laadullinen muutos
 - Uudenlainen realiteetti
- Emergenttien (uusina esiin pursuavien) ilmiöiden hämmästyttävä suuruus, selittämättömyys - ja usein tuttuus, joka kätkee ne
- Entä jos emergenssi on osa elämää?

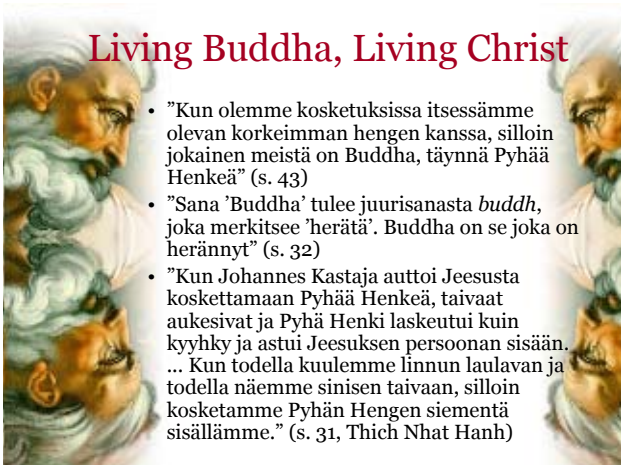
Epäjatkuvuuskohta

- "Why does a field of wildflowers suddenly bloom in the spring? Why does water turn to ice? Both systems undergo 'phase transitions' - changing from one defined state to another at a critical juncture - in response to changing levels of energy flowing through them. ... A linear increase in energy can produce a nonlinear change in the system that conducts that energy". Steven Johnson: Emergence, Touchstone 2001, p. 111)
- Epäjatkuvuuskohtat bisneselämässä. Andrew Grove: Only the Paranoid Succeed; Tom Peters: Re-Imagine
- "Käänte pelissä, kun saatiin henki päälle".

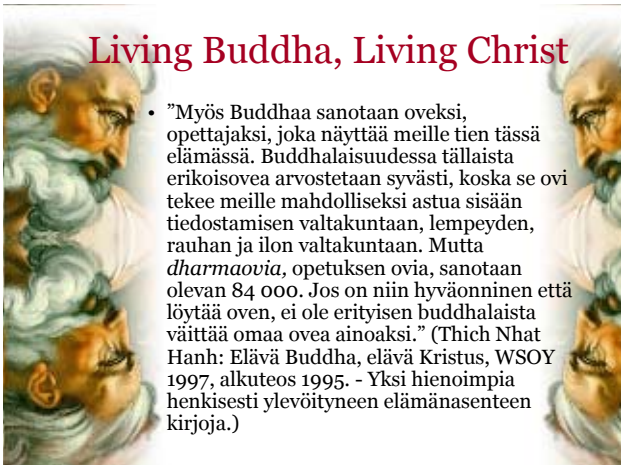
Living Buddha, Living Christ

- Ihmiskunnan historian suuret traditiot nojaavat emergenssin mahdollisuudelle osana ihmisenä olemisen perusolemuksesta ("Valaistuminen", "uudestisyntyminen")
- Jumaluusanaston erikoislaatu
- "Ylemmänasteisuus"

Living Buddha, Living Christ

- "Kun olemme kosketuksissa itsessämme olevan korkeimman hengen kanssa, silloin jokainen meistä on Buddha, täynnä Pyhää Henkeä" (s. 43)
- "Sana 'Buddha' tulee juurisanasta *buddh*, joka merkitsee 'herätä'. Buddha on se joka on herännyt" (s. 32)
- "Kun Johannes Kastaja auttoi Jeesusta koskettamaan Pyhää Henkeä, taivaat aukesivat ja Pyhä Henki laskeutui kuin kyyhky ja astui Jeesuksen persoonan sisään. ... Kun todella kuulemme linnun laulavan ja todella näemme sinisen taivaan, silloin kosketamme Pyhän Hengen siementä sisällämme." (s. 31, Thich Nhat Hanh)

Living Buddha, Living Christ

- "Myös Buddhaa sanotaan oveksi, opettajaksi, joka näyttää meille tien tässä elämässä. Buddhalaisuudessa tällaista erikoisovea arvostetaan syvästi, koska se ovi tekee meille mahdolliseksi astua sisään tiedostamisen valtakuntaan, lempeyden, rauhan ja ilon valtakuntaan. Mutta *dharmaovia*, opetuksen ovia, sanotaan olevan 84 000. Jos on niin hyväonniksi että löytää oven, ei ole erityisen buddhalaista väittää omaa ovea ainoaksi." (Thich Nhat Hanh: Elävä Buddha, elävä Kristus, WSOY 1997, alkuteos 1995. - Yksi hienoimpia henkisesti ylevöityneen elämänasenteen kirjoja.)

Jumaluussanasto linjana emergenttiin

- ”Musiikin tulkinta tulvii niistä mahtavista (sublime) korkeuksista, joista musiikin taide itsekkin on laskeutunut alas. Jos musiikki uhkaa muuttua arkipäiväiseksi, tulkitsijan tehtävänä on nostaa se ylös ja ohjata se takaisin alkuperäiseen ylevään (elevated) asemaansa.” (Alfred Brendl on Music, Cappella Books 2001, s. 298 – lainaus Busonilta.)

Jumaluussanasto linjana emergenttiin

- ”Jokainen voi välittää oman versionsa Jumalasta omilla teoillaan ja siten viestii omaa versiotaan toisille... Enää ei mestari, suurpappi, tai terapeutti henkilöi Jumalaa. Jumalan kuva voi ottaa muotonsa ja henkilöitymänsä jokaisen ihmisen kautta – epileptikon, skitsofreenikon, prostituoidun, köyhän ja hyljätyn. Kuka tahansa heistä voi milloin tahansa astua näyttämölle, kun inspiraation hetki tulee, antaen oman versionsa siitä merkityksestä, mikä maailmankaikkeudella on heille. Jumala on aina meidän sisällämme ja meidän keskuudessamme, kuten hän on lapsille. Sen sijaan että laskeutuisi alas taivaista, hän tulee sisään näyttämön ovesta.” (Psychodraaman perustaja J.L. Moreno, lainaus kirjassa Psychodrama since Moreno, Brunner-Routledge 2004, alkuteos 1994, s. 197).

Sisäisen maailman elämänfilosofisesti keskeisiä systeemitekijöitä

- Mahdollisuusavaruuden koko
- Käynnistymisnopeus eli miten nopeasti systeemi käynnistyy ärsykkeisiin nähden
- Yhteydet oman maailman ulkopuolelle
- Sävyistö
- Roolitukset, henkilöhahmot
- Metatason säätelymekanismit (esim. minkä asiakokonaisuuden osalta systeemi päästetään käyntiin ja millä voimalla)
- Sisäinen maailma verkostona: viite-, HUB-pisteiden, kytkeytyjien eli solmujen (joilla on poikkeuksellisen paljon linkkejä) määrä, kytkentöjen moninaisuus (vrt. A-L Barabási: Linkit, Terra Cognita 2002).

Ylemmänasteisen systeemin käynnistymisen kauneus

- Brian Wilson: In My Room (1963), esittäjänä Tammy Wynette
- Inhimillinen systeemi, jonka tunnusmerkkejä ovat
 - Hienovarainen yhteys omaan ja toisen sisäiseen maailmaan
 - Ylemmänasteisen olomuodon ilmaantuminen osatekijöistä, jotka voi aavistaa, aistia, tuntea, kun ne ilmenevät mutta joita on vaikea osoittaa
 - ”Tuuli puhaltaa, missä se tahtoo, ja sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee” (Johanneksen evankeliumi 3:8)

Systemisyyden havaitsemisen hankaluustekijöitä

- Kognitiivinen vaikeus 1: Lineaaristen kausaalisuhteiden väistyminen takaisinkytkentöjen ja keskinäistä vaikuttavuutta ilmentävien vuorovaikutussuhteiden ja takaisinkytkentöjen hyväksi
- Kognitiivinen vaikeus 2: Kokonaisuudessa ilmenevät emergentit (uusina esiin pursuavat) ominaisuudet, joita ei voida luontevasti ymmärtää tai palauttaa kokonaisuuden osien ominaisuuksiin

Systemisyyden hyväksymisen haastetekijöitä

- Itsenäisyyden illuusio: yksilö tunnistaa itsensä itsenäiseksi ja haluaa uskoa sen perustalle rakentuneeseen mentaalimallistoon.
- Kartesiolainen yksilöllinen tiedostava minä avainasemassa länsimaisen ihmisen mentaalimallistossa. ”Ajattelen, siis olen olemassa”, ei ”Havaitsen toiset, olen siis olemassa”.
- Systeemi ohjaa yksilöä mutta yksilö haluaa uskoa itse ohjaavansa silloinkin kun ei ilmiselvästi niin tee. Eli: Vapaan valinnan, tahdon, luovuuden, spontaanisuuden, itseohjautuvuuden perustavasti inhimillisten kategorioiden vaikeudet systeemimaailmassa
- Joko tai -ajattelu (dikotominen ajattelu) vs. sekä-että ja yhtäältä-toisaalta.
- Itsekeskeiset ajattelumallit, haluttomuus hyväksyä toisen elämän arvo

Paremmen elämän systemiset, triviaalit lähteet

- Kiinnostuksen osoittaminen
- Läsnäolevuus
- Kuunteleminen
- Kiitos
- Tunnustuksen esittäminen
- Anteeksipyyntö, anteeksianto
- Rinnalla olevuuden signaalit
- Rohkaisu
- Kannustavuus
- Lämmin katse, hyväksyvä silmäkontakti
- Hymy
- Sydämellinen tervehtiminen
- Huumori

Paremmen elämän triviaaliteesit

1. Kukaan (viimeistään teini-ikästä eteenpäin) ei saa tarpeeksi inhimillistä plusvaikutusta toisilta, jota kuitenkin jokainen voisi antaa jokaiselle kaiken aikaa, kaiken muun ohella, ilman mitään formaalia koulutusta tai lukeneisuutta ja täysin ilmaiseksi
2. Inhimillisyydet säätelevät emergenssin prosesseja ihmisyhteisöissä
3. Aineellinen edistys ei poista vajeita inhimillisyyksien alueella
4. Enimmäkseen elintärkeitä inhimillisyyksiä pidetään irrelevantteina ja vähäarvoisina työn ja arjen systeemeissä

Minimalistinen kukoistuskäsitys

- Kukoistan siinä mitassa kuin näissä olosuhteissa (tässä asetelmassa, näillä lahjoilla ja persoonallisuudella, tässä systeemissä) on mahdollista kukoistaa – en kovin paljon mutta suhteessa mahdolliseen, olen jo lähellä ylärajaa
- Kukoistan sikäli, että en suoranaisesti riudukaan
- Minulla on sentään elämässäni pari erillissysteemiä, joissa olen elementissäni, saan nauraa, iloita, luoda uutta, repäistäkin joskus – enemmän kuin useimmilla
- Alaraja riittää, koska ylärajan haikailu ei johda mihinkään

Puolueellisuus sisäisessä arvioissa

- Jokainen havaitsee ja muistaa sen hyvän mitä toiset minulle eivät anna herkemmin kuin hyvän mitä itse olisin toisille voinut antaa, mutten antanut
- Jokainen havaitsee ja muistaa sen pahan, mitä toiset minulle tuottivat (mutta olisivat voineet välttää) - erotuksena paha, mitä olen toisille tuottanut (vaikka olisin voinut sen välttää)
- Hyvän antamisen ja saamisen perustava epäsymmetria
- Pahan tuottamisen perustava epäsymmetria
- Kukaan ei ole puolueeton omassa asiassaan, ei objektiivinen eikä rationaalinen

Seurauksena on reaktiivinen käytös

- Rajoitan, varaudun, sulkeudun, kyräilen, koska tämä on paras selviytymisstrategiani toisten valmiiksi jo virittämässä ilkeissä systeemeissä
- Systeemeissä täytyy pärjätä eikä sen suhteen ole pelivaraa
- Käytös alkaa muuttua, ajatukset ja asenteet, keskimääräiset tuntemukset ja koko olemisen tapa
- "Structure influences behavior" (Senge)

Ongelma

- Harva haluaa olla vähemmän kuin voisi olla parhaimmillaan
- Jos olet vähemmän kuin voisit olla, jollain alitajuisella tasolla kärsit

Peruserottelu

- Kukoistukseen yllyttävät systeemit (asetelmat, ympäristöt, tilanteet, vuorovaikutussuhteet)
- Latistuksen mankelit. Kukoistuksen rajoitteita tietoisuudessa käytännössä kiihdyttävät ja ylläpitävät systeemit

Pihtaamisen koston kierre

- Kaiken vuorovaikutuksen perusmuoto, johon aina ajaututaan jollei erikseen jatkuvasti toimita niin, että tämä vältetään
- Ilmiselvästi irrationaalinen, destruktiivinen ja tuottamaton, kun asiaa katsoo ulkopuolelta
- Sisäpuolelta melkein mahdoton havaita
- Saa polttoaineensa ihmisen hahmotuskoneiston painottumisesta kielteisen hyväksi myönteistä vastaan
- Kielteisen tilanteen selitys löytyy itsen ulkopuolelta, eikä siihen yksilön itsensä mielestä juuri voi vaikuttaa

Pihtaamisen koston kierteen voimakentässä

- Jokainen kokee voimattomuutta
- Jokaisen mielestä toiset ovat syypäitä tilanteeseen
- Useimpien mielestä tilanne on oman vaikutuksen tuolla puolen
- Tilanne ei hahmotu realistisesti, koska systeemiä ei nähdä
- Mahdollisuusavaruus ei hahmotu realistisesti, koska systeemiä ei nähdä
- Toiset toimijat eivät hahmotu realistisesti, koska systeemiä ei nähdä

...jolloin seurauksina on

- Kaventuvat kauneusarvot
- Ylemmänasteiset mahdollisuudet alkavat tuntua haihattelulta
- Yksilön keskeisin haaste on mukautua tilanteeseen, joka monin osin on sietämätön
- Lakastumisen logiikka käynnistyy myös sisältä käsin, näennäisesti ilman yksilön omaa valintaa: latistuksen mankeli alkaa työnsä
- Kukoistuksen käsitteistö, sävyt ja sanasto etääntyvät ihmisen arjesta

Huomaa samalla

- että kukoistus jollain erityisalueella elämässä ei välttämättä siirry toisille alueille
- useimmille riittää kukoistyslupa ja kukoistusyritys ja -hikoilu yhdellä elämänalueella – se mihin hän panostaa tai mihin näyttää olevan pakko panostaa tai mitä ympäristö riittävän demagogisesti kukoistusliputtaa

Kuitenkin ihminen tarvitsee

- lupaa ja oikeuttaa kukoistaa ihmisenä (eikä vain esim. ammatti-ihmisenä)
- arvonantoa, tunnustusta ja hyväksyntää lähiympäristöltään
- tunnetta siitä, että arki ei lukitse häntä laimeuteen, latistumiseen ja kuihtumisen alakierteisiin
- yhteyttä arjessa merkityksiin, joita voi sisimmässään arvostaa: tätä pihtaamisen koston kierteen merkitysympäristö useimmille ei ole

Innovaatiotaloudessa tarvitsemme

- toisiamme
- erilaisuuksista syntyvää räjähdysvoimaa
- innostusta, keskinäistä arvonantoa, arkista positiivista energiaa pientenkin asioiden yhteydessä
- omaa itsemme kukoistusversiota siitä syntyvän panoksen vuoksi
- murtautumista ulos pihtaamisen koston kierteen voimakentästä

Pihtaamisen koston kierteen muotoja

- ”Yhdessä synnytetty ärtymyksen kierre” (Deborah Tannen)
- ”Komplementaarinen (toisiaan täydentävä) skismogenesis” (Gregory Bateson)
- ”Riidan eristävä energia” (Tony Dunderfelt)
- ”Sokean refleksin tanssi” (Barry Oshry)
- Arkikielessä:
 - ”Kemiat eivät toimineet”
 - ”Kasvoimme erilleen”
 - ”Jossain vaiheessa vain henki katosi”
 - ”Heidän suhteensa on vihan vallassa”
 - ”Kylmä sota”
 - ”Väkivallan kierre”

Deborah Tannen: ”Yhdessä synnytetty ärtymyksen spiraali”

- ”When one person is bent on receiving an apology and the other is determined to avoid offering one, the result can be a mutually aggravating spiral by which each person’s response drives the other to more more extreme forms of the opposing behavior. A term I like to use for this ever-widening gyre was coined by the anthropologist Gregory Bateson: *complementary schismogenesis*. A scism is a split in a complementary, or mutually aggravating, way. Although Bateson used the term in a very different context, I find it captures what happens in conversation when each person’s ways of talking drive the other to ever-exaggerated forms of the opposing behavior.”
- ”Just such a mutually aggravating spiral can result when one person seeks an apology and the other resists offering it (Deborah Tannen, I Only Say This Because I love You”, Virago 2001, p. 103.)

Oshry: Seeing Systems

"When we have local perspective:

- Things seem a lot messier than they really are or they seem a lot neater than they really are.
- We tend to blame ourselves for things that may not be our fault or we blame others for things that may not be their fault.
- We react to rumors rather than facts.
- We tend to misinterpret events happening elsewhere in the system
- We tend to misunderstand and misjudge others in the system (see them as malicious when they are not...see them as all-wise when they are not)
- We are unsure about ourselves, about what to do, about how our actions fit in with the actions of others and with the whole.

When we have a local perspective, organizational life feels a game of pinball" (Seeing Systems, p. 10)

Dance of Blind Reflex (Oshry)

In the Dance of Blind Reflex:

1. Tops feel *burdened* by unmanageable complexity
2. Bottoms feel *oppressed* by insensitive higher-ups
3. Middles feel *torn* – they become weak, confused, fractionated, with no minds of their own
4. Customers feel *righteously done-to* (screwed) by an unresponsive system
5. None of the players see their part in creating any of the above. (Oshry, Seeing Systems, p. 54)

Dance of Blind Reflex

- When interacting with Tops, we are dealing with people living in a world of complexity and responsibility.
- When interacting with Bottoms, we are dealing with people living in a world of invisibility and vulnerability. Higher-ups are always doing things to Bottoms: reorganizing, launching new initiatives...)
- When interacting with Middles, we are dealing with people living in a tearing world
- When interacting with Customers, we are dealing with people living in a world of neglect. (p. 14-16)

Unelma

- että saisi elää arjessaan inhimillisesti kukoistavaa elämää
- johon liittyisi lämpimiä kohtaamisia
- kannustavuutta, hyväksyntää
- rohkaisua, innostusta, rakkautta
- uskoa parempaan, optimismia, toivoa
- tunne merkityksestä silloinkin, kun kohtaa vastoinkäymisiä
- tehdä toisten kanssa jotain mistä voin olla ylpeä
- eli että systeemit eivät kutistaisi elämäni lastituksen mankeliin

Ensimmäinen askel

- on ajatella unelma auki
- ilmaista se
- antaa itsensä elää se todeksi
- uskoen että emergentti käynnistyy ja vaikka ei, unelman kauneus ja totuus säilyy, kantavuus itseni kannalta

Video

- Martin Luther King: I Have a Dream
